

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/ความเห็น

วันที่: ศุกร์ 6 มีนาคม 2563

ปีที่: 40

ฉบับที่: 14192

หน้า: 1(ซ้าย), 5

Col.Inch: 90.45

Ad Value: 113,062.50

PRValue (x3): 339,187.50

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: กฎ กติกา ธุรกิจ: ค่าโง่ทางด่วน.....อีกรอบ

5 บทความ

ค่าโง่ทางด่วน.....

อีกรอบ

ค่าโง่ทางด่วน.....อีกรอบ

เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2561 ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้น ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) จ่ายค่าชดเชยรายได้ให้กับ บริษัททางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด (เอ็นไอซีแอล) เป็นเงิน 1,790 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ย 3,296 ล้านบาท รวมแล้วรวม 5 พันล้านบาท เนื่องจากการสร้างทางยกระดับดอนเมืองโทลล์เวย์ ช่วงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ-รังสิต โดยกรมทางหลวง อันเป็นการแข่งขันกับทางด่วนสายบางปะอิน-ปากเกร็ด ของ NECL ส่งผลกระทบต่อรายได้ค่าผ่านทางของเอ็นไอซีแอล ลดลงจากประมาณการตามสัญญาที่ทำกับกทพ.

ปีถัดมา เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้ กระทรวงคมนาคม และการรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โครงการไฮปเวลล์ ของบริษัทไฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด จากการบอกเลิกสัญญาเป็นเงินจำนวน 11,888 ล้านบาท โดยไม่รวมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) และบมจ.ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ (บีอีเอ็ม) ได้ลงนามในสัญญา 2 ฉบับ ประกอบด้วย 1. สัญญาโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ 2 (ฉบับแก้ไข) และ

2. สัญญาโครงการทางพิเศษอุดรรัถยา สายบางปะอิน-ปากเกร็ด (ฉบับแก้ไข) สัญญาสองฉบับนี้มีผลวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2563 และจะสิ้นสุดสัญญาพร้อมกันในวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2578 รวมระยะเวลาการจัดเก็บค่าผ่านทางด่วนคือ 15 ปี 8 เดือน การต่อสัญญาสัมปทานดังกล่าวเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

การลงนามเป็นไป เพื่อยุติข้อพิพาททั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่าง กทพ. และบีอีเอ็มที่มีการฟ้องคดีในศาลที่ยืดเยื้อมานานหลายสิบปี รวม 17 คดี ข้อพิพาทที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาตัดสินคดี จำนวน 11 คดี โดยมี 6 คดีที่มีผลตัดสินแล้ว ซึ่งบีอีเอ็มชนะ 3 คดีที่เป็นประเด็นการสร้างทางแข่งขัน รวมเป็นเงินประมาณ 3 หมื่นล้านบาท คดีแรกบีอีเอ็มชนะคดี 4 พันกว่าล้านบาท (รวมดอกเบี้ย) ส่วนประเด็นการไม่ให้ปรับค่าผ่านทาง กทพ.แพ้ 2 คดี ขณะที่ประเด็นอื่น กทพ.ชนะบีอีเอ็มเป็นวงเงิน 491 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินที่บีอีเอ็มได้รับแตกต่างกันมาก

ในกรณีที่ไม่มีข้อพิพาท เมื่อสัญญาสัมปทานเดิมสิ้นสุดลงในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 กทพ. จะต้องเปิดประมูลเพื่อหาเอกชนเข้ามาบริหารใหม่ ทั้งมีการประเมินว่าจะมีค่าเสียหายประมาณ 3 แสนล้านบาท ไม่รวมดอกเบี้ย และการต่อสู้คดีในชั้นศาลอาจต้องใช้เวลา รวม 15 ปี

ทางออกของคณะรัฐมนตรี จึงได้เจรจากับบีอีเอ็มที่ไม่ต้องจ่ายเงิน แต่ให้แลกเป็นระยะเวลาสัมปทานแทนคนจำนวนไม่น้อย จึงเรียกเงินเหล่านี้ว่า “ค่าโง่” และต้องเอาภาษีของประชาชนมาชำระค่าโง่ ควรจะหาผู้รับผิดชอบที่ทำให้เกิดค่าโง่ เพื่อนำคนเหล่านั้นมารับผิดชอบ

ค่าโง่ทั้งหลายที่เกิดขึ้น

ตามพ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ.2539 การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท (1) การกระทำการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา เพื่อประโยชน์ของทางราชการ เช่น การอนุมัติ การอนุญาต (2) การกระทำที่มีใช้การปฏิบัติหน้าที่หรือการกระทำที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ หรือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัว

การละเมิดตามพ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ.2539 เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น หน่วยงานของรัฐจะรับภาระค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหายไปก่อน แต่หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิไล่เบี้ยเอาคืนเจ้าหน้าที่หรือไม่ และเพียงใด ต้องพิจารณาว่า การละเมิดนั้นได้เกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ผู้ใดหรือไม่

กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบในมูลละเมิดหรือไม่เพียงใด ต้องพิจารณา ดังนี้

(1) กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่การกระทำการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เจตนาทุจริตยกยอกทรัพย์สินของทางราชการ ความรับผิดของเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(2) กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกไปแล้ว หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิไล่เบี้ยหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หากการกระทำละเมิดนั้น เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2345/2548 จำเลยมีหน้าที่จัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ในการดำเนินคดี รวบรวมพยานหลักฐานเร่งรัด ติดตามเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสาร

หลักฐานต่างๆ และมีหน้าที่ประสานกับพนักงานอัยการ ในการส่งเอกสารเพิ่มเติมแล้วนำพยานที่เกี่ยวข้องไปสอบข้อเท็จจริงและรับรองเอกสาร จำเลยกลับปล่อยปละละเลยโดยไม่รับดำเนินการจัดหา เร่งรัดและติดตามเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ส่งไปให้พนักงานอัยการดำเนินคดีจนเป็นเหตุให้คดีขาดอายุความทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ถือได้ว่าจำเลยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

(3) จำนวนค่าสินไหมทดแทน ที่หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกจากเจ้าหน้าที่ ต้องคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ ซึ่งอาจไม่ต้องชดใช้เต็มจำนวนของความเสียหาย ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม หรือหากเห็นว่าความเสียหายดังกล่าวหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องอยู่ด้วย ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออก

(4) มูลละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายพิจารณากำหนดแบ่งความรับผิดของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ว่าแต่ละคนควรจะต้องรับผิดชอบใช้เป็นเงินเท่าใด

ค่าโง่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า จำนวนเงินที่ต้องเอามาใช้ค่าโง่รวมกันนับหลายหมื่นล้านบาท และไม่พ้นการนำเอาภาษีของประชาชนมาชำระ การนำเงินที่ต้องเสียค่าโง่มาพัฒนาประเทศ ย่อมเป็นการกินความสุขให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษี

การลงโทษให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ย่อมทำให้เจ้าหน้าที่ต่างๆ ให้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

แม้ประชาชนจะเมื่อนำกับการที่รัฐบาลจ่ายค่าโง่ซึ่งไม่รู้ว่ามีที่มาตั้งแต่สมัยไหน แต่ตอนนี้เริ่มรู้สึกคุ้นและชินแล้ว